

ВИБОРИ ТА ВИБОРЧІ СИСТЕМИ (ч.1)

1

- **Вибори: поняття, класифікація та функції**

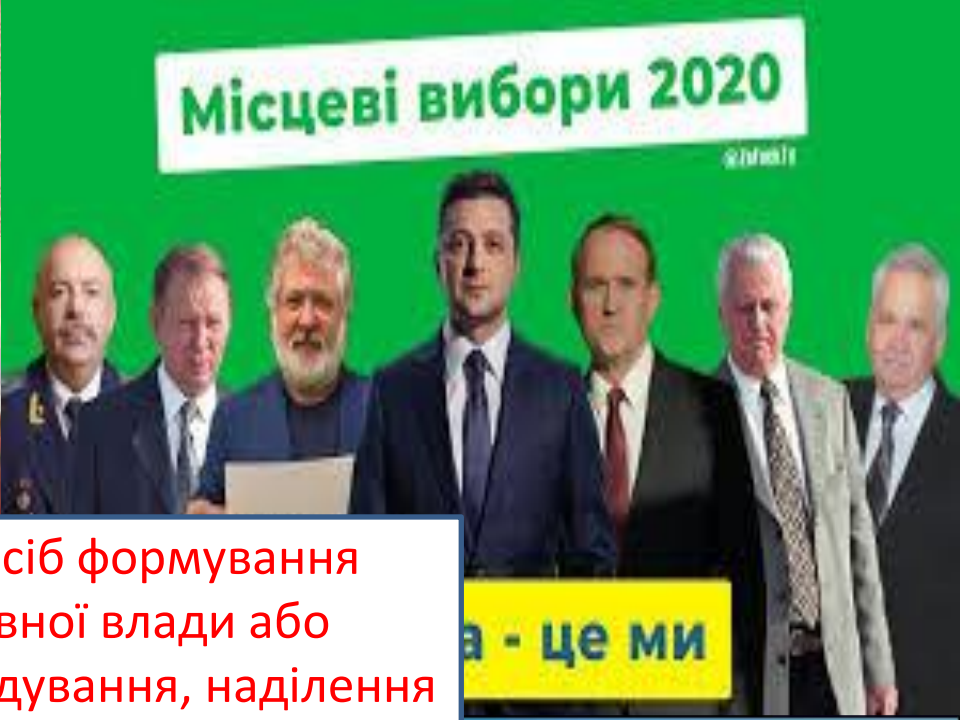
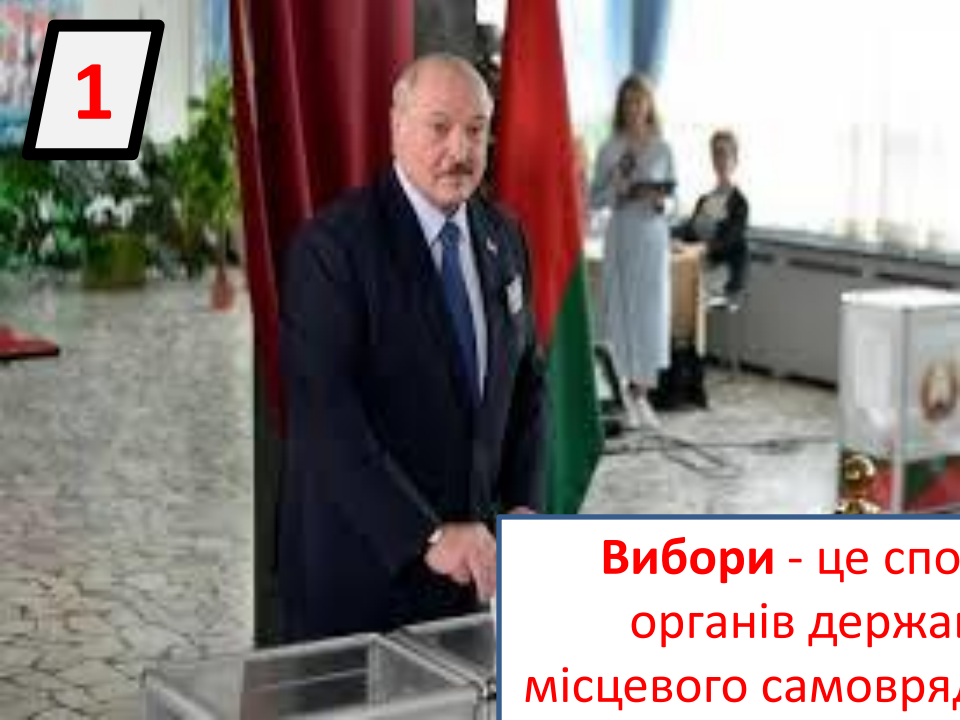
2

- **Принципи виборчого права**

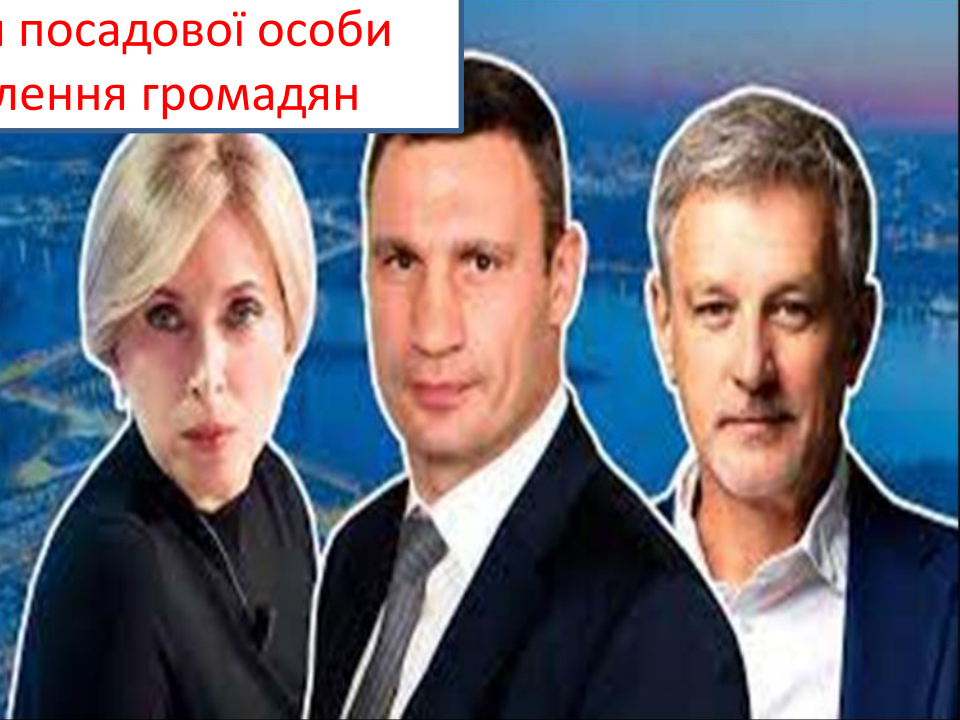
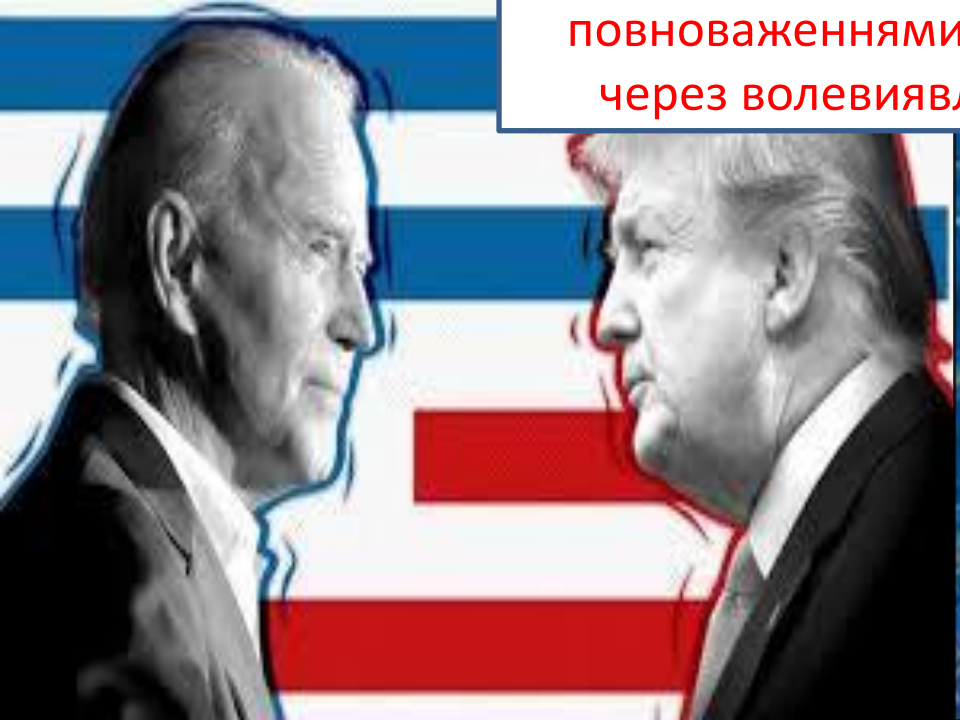
3

- **Стадії виборчого процесу**

1

Вибори - це спосіб формування органів державної влади або місцевого самоврядування, наділення повноваженнями посадової особи через волевиявлення громадян

Успадкування влади

Вибори

Насильницьке захоплення влади

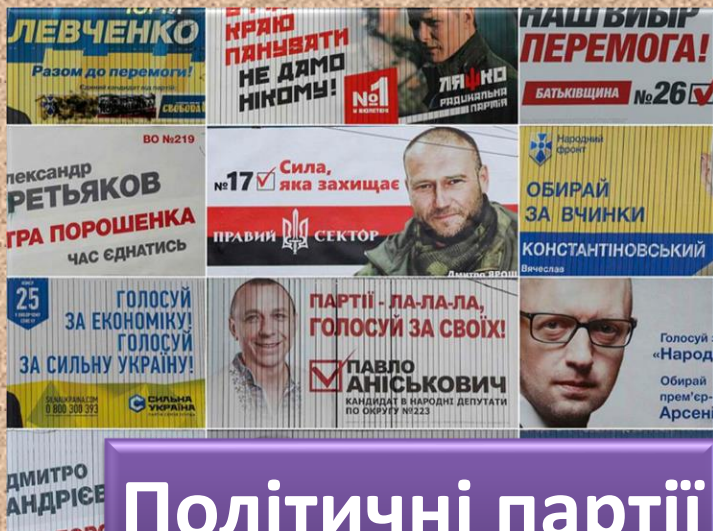
Призначення

✓ **Виборець**

✓ **Електорат**

Політичні партії

Кандидати

Спостерігачі

Виборчі комісії

ВИБОРИ

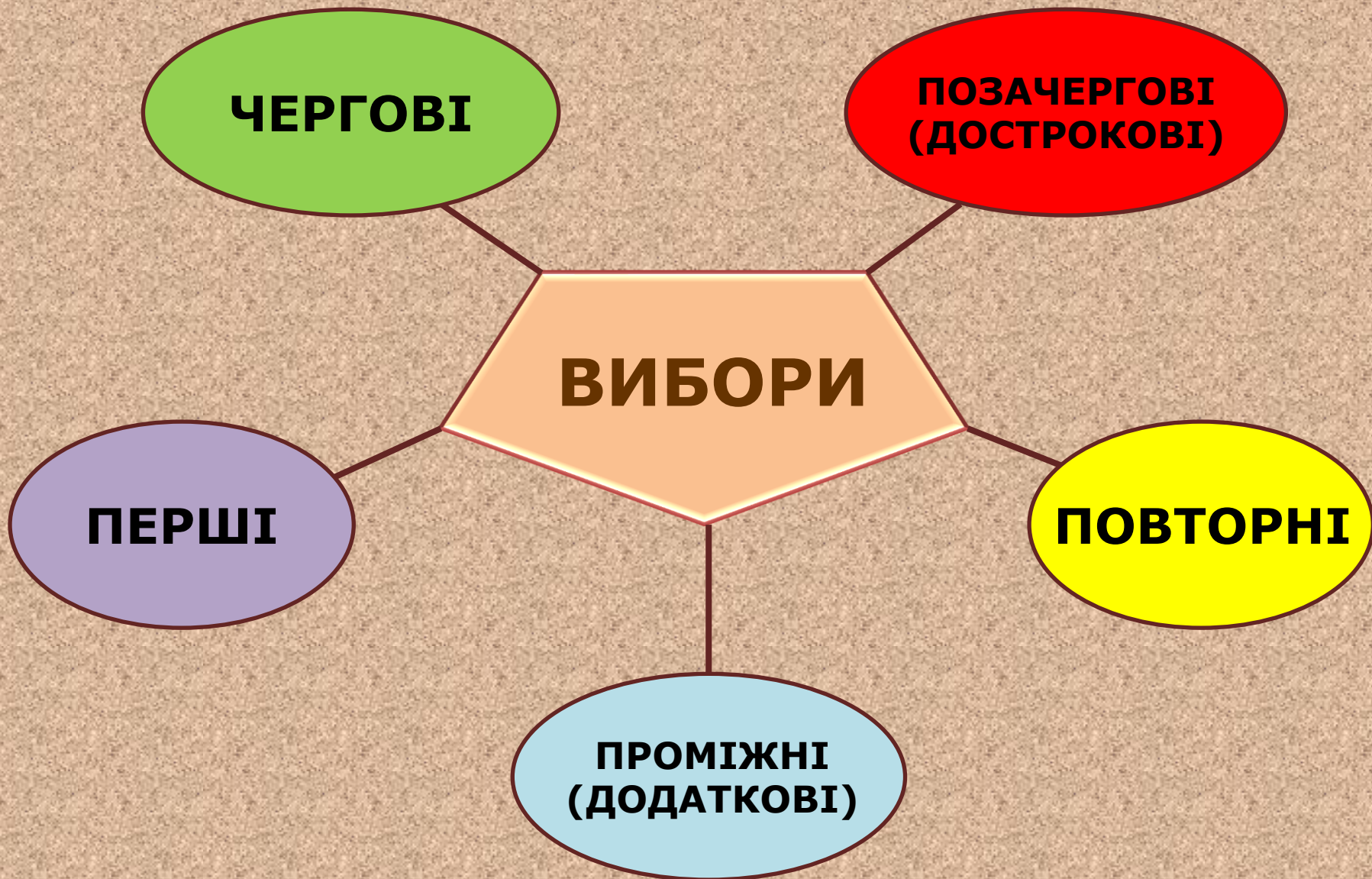
Парламентські

Президентські

Муніципальні

ВИБОРИ

ДІЙСНІ

НЕДІЙСНІ

ВИБОРИ

АЛЬТЕРНАТИВНІ

МІСЬКИХ УЛІВ 25 жовтня 2015 року ВИБОРЧИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Багатомандатний виборчий округ
з виборів депутатів Львівської
обласної ради

Територіальний виборчий округ № 1

Вибора дільниця № _____

423

- !** Зробіть лише одну позначку «плюс (+)» або іншу, що засвідчує Ваше волевиявлення, у квадраті проти назви місцевої організації політичної партії, кандидата в депутати, закріпленого нею в цьому територіальному виборчому окрузі (у разі закріплення)
- ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ «СВОБОДА» (Конюшняк Руслан Володимирович) – ЧОРНА ГАЛІНА МИХАЙЛІВНА
  - ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ПАРТІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ «БАТЬКІВЩИНА» (Гуцал Юрій Іванович) – САМУСЄВИЧ ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА
  - ОБЛАСНА ПАРТІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ВОЛЯ» У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ (Курій Василь Васильович) – ЦВЕТУН РОМАН ПЕТРОВИЧ
  - ЛЬВІВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛДАРИСТЬ» (Ситюк Олег Михайлович) – МАТИС РОМАН СВІТЛОВИЧ
  - ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТІЇ «ЄДИНИЙ ЦЕНТР» (Сончук Сергій Степанович)
  - ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНСЬКА ГАЛИЦЬКА ПАРТІЯ» (Паньків Богдан Романович) – ГАВРИЛКО ІВАННА ВОЛОДИМИРІВНА
  - ЛЬВІВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ РАДІКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ ОЛЕГА ЛЯШКА (Вілик Юрій Ярославович) – КМІТ ЯРОСЛАВ МИХАЙЛОВИЧ

БЕЗАЛЬТЕРНАТИВНІ

ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ

по выборам в Таллинский областной Совет депутатов
трудящихся Эстонской ССР
22 февраля 1953 года

Таллинский избирательный округ № 1

Фамилия, имя, отчество кандидата в депутаты	Кем выставлен кандидатом в депутаты
СТАЛИН Иосиф Виссарионович	от общих собраний рабочих, инженерно-технических работников и служащих Таллинского машиностроительного завода, завода «Ильмарине», Таллинской электростанции.

Окружная избирательная комиссия по выборам
в областной Совет депутатов трудящихся

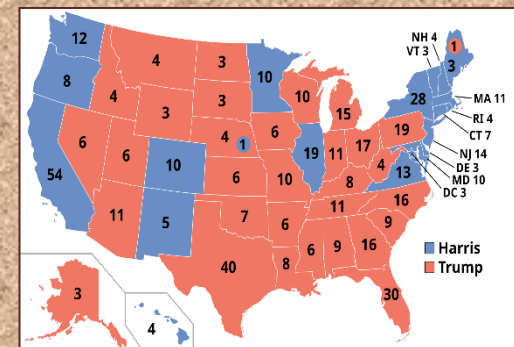
**Прямі (Україна,
Франція, Польща)**

ВИБОРИ

Непрямі (США)

Головні функції виборів (у демократичних країнах)

артикуляція інтересів різних соціальних груп

мирне вирішення конфлікту між політичними суб'єктами, що претендують на владу

політична соціалізація і мобілізація громадян

легітимація структур влади

Вибори у тоталітарних і авторитарних суспільствах

«вибори без вибору»

маніпуляція

пропаганда

Принципи виборчого права

ВИБОРЧЕ ПРАВО – це система правових норм, які регулюють процес формування представницьких органів і обрання службових осіб

ВИБОРЧЕ ПРАВО – один з інститутів конституційного права

Конституція України

↓

Спеціальне законодавство про вибори

↓

НПА конституційного законодавства

↓

НПА суміжних галузей права

ВИБОРЧИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

11 липня
2019 р.

19 грудня
2019 р.

1 січня
2020 р.

4 КНИГИ

Загальна
частина

Вибори
Президента
України

Вибори
народних
депутатів
України

Місцеві
вибори

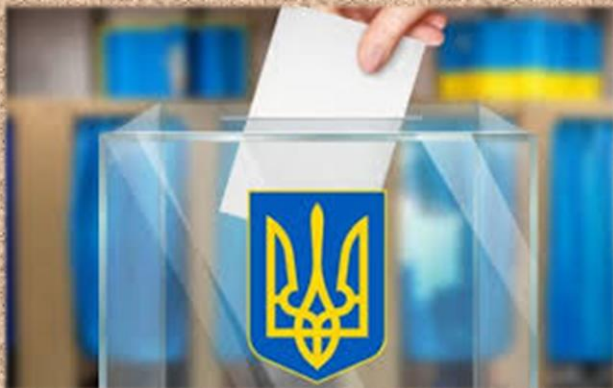
ВИБОРЧЕ ПРАВО – це право громадян брати участь у виборах

активне

пасивне

право обирати

право бути обраним

Демократичні принципи виборчого права

Обов'язковість

Загальність

Періодичність

Демократичні

- загальні
- рівні
- прямі
- з таємним голосуванням

Недемократичні

- обмежені
- нерівні
- непрямі
- з відкритим голосуванням

Види виборчих цензів

Принципи виборчого права

Рівність виборців

Альтернативність

Рівність кандидатів

«Одна людина - один голос»

Рівні за чисельністю округи

2% - США

15% - Україна

Принципи виборчого права

Законність

Таємність

Прозорість

Добровільність

Абсентеїзм

Поняття абсентеїзму

Абсентеїзм – це байдуже ставлення людей до своїх громадсько-політичних прав. Найхарактерніший прояв абсентеїзму – свідоме ухилення виборців (електорату) від участі у голосуванні.

Стадії виборчого процесу

Виборча процедура –
заходи держави з організації і
проведення виборів

**Виборча
кампанія**

Виборча кампанія
– дії безпосередніх
учасників виборів

**Виборча
кампанія**

Виборчий процес - діяльність, яка здійснюється в певній, чітко визначеній виборчим законодавством послідовності і складається з кількох стадій (етапів)

Стадії виборчого процесу

1. Призначення дати виборів

**ПРЕЗИДЕНТ
УКРАЇНИ:**
остання неділя
березня п'ятого року
повноважень
2019 р.

31 березня 2024 р.

**ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ:**
остання неділя
жовтня п'ятого року
повноважень
2019 р.

29 жовтня 2023 р.

МІСЦЕВІ ВИБОРИ:
остання неділя жовтня п'ятого року повноважень
2020 р.

26 жовтня 2025 р.

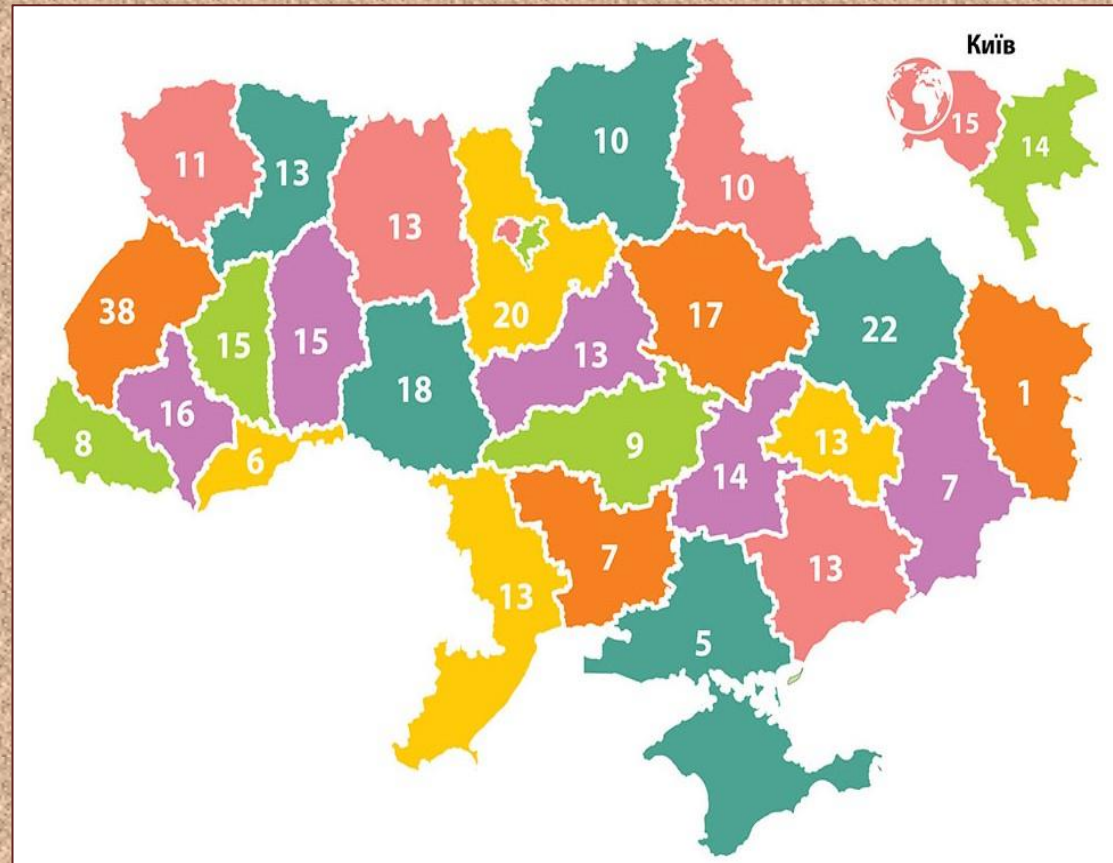

Стадії виборчого процесу

2. Утворення виборчих округів і виборчих дільниць

Виборчий округ

- територіальний
- одномандатний
- багатомандатний
- виробничий

Виборчі дільниці – територіальні
одиниці, що об'єднують виборців спільним
місцем голосування

звичайні

спеціальні

закордонні

20

2500

Стадії виборчого процесу

3. Утворення виборчих органів

- **центральні**
- **територіальні**
  - ✓ **окружні**
  - ✓ **дільничні**

Стадії виборчого процесу

4. Реєстрація виборців

- ✓ обов'язкова (**Україна**)
- ✓ добровільна (**США**)

5. Висування і реєстрація кандидатів

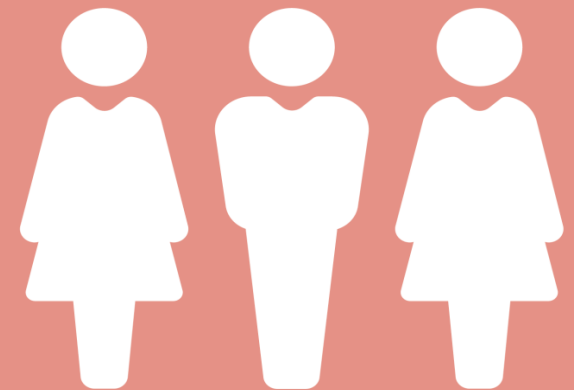

Висування кандидатів виключно політичними партіями

Партія формує 2 типи списків: загальнодержавний та регіональні списки у кожному регіоні

При формуванні списків партії зобов'язані дотримуватися принципу: у кожній п'ятірці кандидатів не менше двох осіб кожної статі

Стадії виборчого процесу

6. Передвиборча агітація

«день тиші»

7. Голосування

Стадії виборчого процесу

8. Підрахунок голосів

9. Встановлення результатів виборів та їх офіційне оприлюднення

10. Припинення діяльності окружних і дільничних виборчих комісій

Виборчі системи світу

Мажоритарні

40,8% (89)

FRTR – Система відносної більшості

TRS – Двотурова система (абсолютної більшості)

AV – Альтернативне голосування

BV – Блокове голосування

PBV – Голосування за партійний блок

Пропорційні

39,5% (86)

PR List – Пропорційне представництво за партійними списками

STV – Система єдиного перехідного голосу

Змішані

15,1% (33)

Parallel – Паралельна система

MMR – Змішана пропорційна система

Нетипові

3,2% (7)

SNTV – Система єдиного перехідного голосу

LV – Обмежене голосування

BS – Підрахунок за методом Борда

Дякую за
увагу!!!

